

Biezpienam – labs tirgus potenciāls

Piena pārstrādes uzņēmumi aicina izvēlēties vietējos produktus

SANDRA
DIEZIŅA

Laikā, kad Covid-19 izraisītās pandēmijas dēļ slēgtas izglītības iestādes un samazinājies pieprasījums pēc piena produktiem, piena pārstrādes uzņēmumi aicina iedzīvotājus un uzņēmumus izvēlēties vietējos produktus, tostarp biezpienu. Kā tad pienotavām sokas ar šī produkta ražošanu?

Piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība "Straupe" ražo trīs veidu biezpienu – vājpiena, pilnpiena un vienīgie Latvijā – arī biezpienu ar saldo krējumu. Pašreizējie apjomi – trīs tonnas dienā, bet pirms dažiem gadiem veikta modernizācija ļauj vajadzības gadījumā apjomus palielināt līdz piecām tonnām dienā. "Straupes" valdes priekšsēdētājs Imants Balodis uzskata, ka "Straupes" biezpiens no citiem atšķiras ar kvalitāti. Pienotava pienu iepērk no kooperatīva biedriem – ap 50 ražotājiem – un piena kvalitātes latīņa esot augstāka, nekā to prasa Eiropas Savienības standarti. Tāpēc arī cena par kvalitatīvo pienu esot augstākā valstī – šomēnes par katru iepirkto kilogramu ražotājs saņem 33,5 centus, un paredzams, ka nākamēnes būs tāda pati cena. "Otrs kritērijs – dabiskums. Pienu savācam ne tālāk par 25 km no pienotavas, tajā pašā dienā pārstrādājam, un isā laikā produkti nokļūst pie patērētājiem," stāsta Imants Balodis. Aptuveni pusi no saražotā biezpiena "Straupe" pārdod savos veikalos un tirdzniecības vietās Rīgā un Vidzemē, pārējo piegādā izglītības iestādēm, slimnīcām, pansionātiem. "Straupes" klientu lokā bija arī Rīgas bērnudārzi, bet krīzes dēļ tagad šis klientu loks samazinājies un I. Balodis jau aplēsis, ka aprīlī kopējie ieņēmumi sārukuši par 10% pret iepriekšējo periodu. "Straupes" vadītājs aicina pircējus izvēlēties vietējo preci, īpaši biezpienu, kas tagad, pavasarī, ir īpaši veselīgs produkts. "No piena produktiem biezpiens ir visveselīgākais. Tas ir labs olbaltumvielu avots, tā sastāvā ir vitamīni, kalcijs. Biezpiens ir izejviela svaigo sieru pagatavošanai. Katrs pircējs var veidot savas garšas kombinācijas, liekot biezpienu galdā," stāsta Imants Balodis.

"Straupes" valdes priekšsēdētājs Imants Balodis: "Straupes" piena kvalitātes latīņa ir augstāka, nekā to prasa Eiropas Savienības standarti, un mēs izmantojam pienu tikai no tuvējās apkārtnes."

dis un uzsver, ka vislabāk to iegādāties no uzticamiem un pārbaudītiem ražotājiem.

Izaugsmes potenciāls

Kazdangas piena pārstrādes uzņēmuma "Elpa" direktors Gundars Sisenis zina teikt, ka latvieši ir lieli biezpiena cienītāji, taču šim produktam vēl ir liels izaugsmes potenciāls. Tā kā biezpiens īpaši daudz būtu jālieto skolēniem, lai nodrošinātu nepieciešamo kalcijs daudzumu, tad "Elpas" vadītājs aicina skolēnu vecākus apzināties šī jautājuma nopietnību. "Pašvaldības vienu reizi nedēļā nodrošina skolēnus ar pārtikas pakām. Daudzi baidās par biezpiena realizācijas termiņu, bet varu mierināt, ka vakuuma iepakojumā to var uzglabāt divas nedēļas," stāsta G. Sisenis. "Elpa" ražo trīs veidu biezpienu dažādos iepakojumos – vājpiena, ar vidēju tauku daudzumu (5%) un pilnpiena, kā arī biezpiena saldo masu. Līdz šim lielākie tā patērētāji bija budžeta iestādes, taču tagad, krīzes laikā, vērojams pieprasījuma samazinājums.

Pērciet vietējo

Līdzīgi kā abi iepriekšējie runātāji, arī "Talsu piensaimnieka" valdes priekšsēdētājs Dainis Norenbergs aicina izvēlēties vietējos piena produktus. "Veikalos ir ļoti daudz lietuviešu, igauņu, poļu produkcijas. Cilvēkiem vajadzētu atbalstīt vietējos ražotājus un piena pārstrādātājus, nevis pirt importa preces."

"Talsu piensaimnieka" valdes priekšsēdētājs Dainis Norenbergs: "Veikalos ir ļoti daudz lietuviešu, igauņu, poļu produkcijas. Cilvēkiem vajadzētu atbalstīt vietējos ražotājus un piena pārstrādātājus, nevis pirt importa preces."

jadzētu atbalstīt vietējos ražotājus un piena pārstrādātājus, nevis pirt importa preces. Zemkopības ministrs Kaspars Gerhards jau aicināja atbalstīt vietējos ražotājus un pārstrādātājus, un es aicinu sekot ministra piemēram," saka Dainis Norenbergs. Arī "Talsu piensaimnieks" piegādā produkciju bērnudārziem, skolām, pansionātiem, arī sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem, piemēram, "Lido", bet tagad krīze ieviesusi korekcijas un pieprasījums samazinājies. Neliela daļa produkcijas tika eksportēta, bet šobrīd eksports ap-

PUBLICITĀTES FOTO

Kazdangas piena pārstrādes uzņēmuma "Elpa" direktors Gundars Sisenis: "Latvieši ir lieli biezpiena cienītāji, taču šim produktam vēl ir liels izaugsmes potenciāls."

stājies. Kad tirgus atdzīvosies, pagaidām nav zināms.

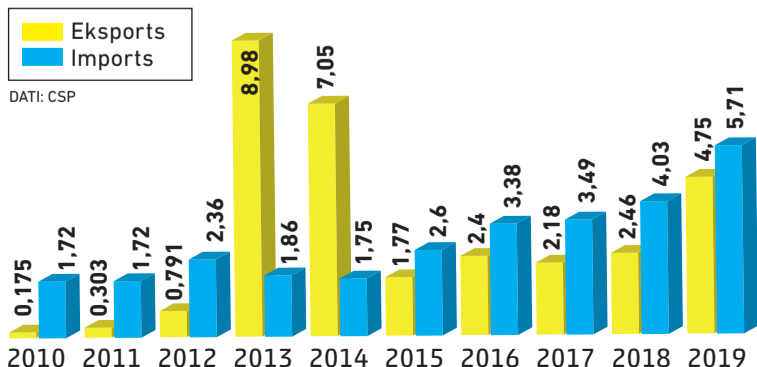
Eksportā – kā pa viņiem

Kā mūsu ražotājiem un pārstrādātājiem veicies ar biezpiena produktu eksportu? Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datus biezpiens atsevišķi netiek izdalīts, tas ierindots vienā kategorijā ar svaigo sieru un sūkalu sieru. Redzams, ka biezpiena produktu un svaigo sieru eksports pēdējo gadu laikā bijis kā pa viņiem. Vislielāko kāpumu šī produktu grupa piedzīvousi 2013. gadā,

kad eksports sasniedza gandrīz deviņus miljonus eiro. Pēc četrkārša eksporta samazinājuma 2015. gadā pērn eksports atkal audzis – līdz 4,75 miljoniem eiro. Galvenās eksporta valstis pērn bija Vācija (eksportēta produkcija 1,7 miljonu eiro vērtībā, Lietuva (0,9 milj. eiro) un Igaunija (0,9 milj. eiro). Interesanti, ka eksports uz ASV audzis pēdējos piecus gadus, bet 2019. gadā salīdzinājumā ar 2018. gadu tas dubultojies. Iespējams, tas ir "Tukuma piena" faktors, jo uzņēmums uz ASV eksportē biezpiena sieriņus. Pagājušajā gadā pirmoreiz šie produkti eksportēti uz Maroku, un šī valsts ierindojusies ceturtajā vietā eksporta valstu sarakstā ar 283 tūkstošiem, bet šogad eksports pirmoreiz bijis uz Kuveitu.

CSP arī redzams, ka visvairāk šo produktu pagājušajā gadā importēts no Lietuvas (2,4 milj. eiro vērtībā), Polijas (1,2 milj. eiro) un Vācijas (0,85 milj. eiro). Redzams, ka biezpiena un svaigo sieru imports kopš 2005. gada ir tikai audzis un pēdējā gada laikā pieaugums bijis īpaši straujš, sasniedzot 5,71 miliona eiro kopvērtību. 2019. gadā šo produktu imports no Lietuvas dubultojies, no Itālijas pat deviņkāršojies. Un tas nozīmē, ka vietējo ražotāju satraukums ir pamatots – importa produktu īpatsvars vietējā tirgū strauji palielinās.

LATVIJAS BIEZPIENA EKSPORTS UN IMPORTS (milj. eiro)

Ēdiet Latvijā ražotu biezpienu!

"Talsu piensaimnieks"
63237964

"Straupe"
26468734

ELPA
63448097